

TÜROFED

Türkiye Otelciler Federasyonu
Turkish Hoteliers Federation

100
MILLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

AYLIK BÜLTEN
SAYI:3 | EYLÜL 2023

İÇERİK

- ❖ TÜRKİYE CUMHURİYETİ 100 YAŞINDA !
- ❖ CUMHURİYETİN İLANI İLE NELER DEĞİŞTİ
- ❖ TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 100 YILINDA TURİZM
- ❖ FOTOĞRAFLARLA CUMHURİYET DÖNEMİ VE ATATÜRK
- ❖ 2023 YILI EYLÜL AYI TURİZM VERİLERİ
  - TÜRKİYE'YE VE 5 İLİMİZE GELEN TURİZM VERİLERİ
- ❖ TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA VE TURİZM GİDERİ
- ❖ TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Sonsuzluğun İlk 100 Yılı

Türkiye Cumhuriyeti

100 Yaşında!

“Milletin istiklalini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.”

Bu irade ile çıkılan aziz yolda bir milletin kaderi değiştirilerek bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutluyor olmanın büyük gururunu yaşıyoruz. 100 yıl boyunca özgürlüğün, bağımsızlığın ve demokrasinin ışığını taşıyan Cumhuriyetimiz sayesinde geçmişimizle gurur duyuyor; fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesillerle, bilimin, uygarlığın, aydınlığın ve özgürlüğün peşinde geleceğe umutla bakıyoruz.

Mustafa Kemal Atatürk'ün 10. Yıl Nutuk'unda da açıkça belirttiği gibi 29 Ekim Türk halkı için en büyük bayramdır. Anadolu, yüzyıllar boyunca sevgi, hoşgörü ve kültürün birbiri içerisine geçmiş saygının sembolü olduğu gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, birçok savaşın, birçok mücadelenin de tanığı olmuştur.

Dört tarafı işgalci güçlerle çevrilmiş bir vatan, savaşımlardan yorgun düşmüş bir ordu, sefaleti iliklerine kadar yaşamış bir millet ve ordusuna “Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum.” diyen bir lider. Kurtuluş Savaşı kolay kazanılmadığı gibi Cumhuriyeti kurmak da hiç kolay olmadı. Bugünkü özgürlüğümüz ve bağımsızlığımız için büyük bedeller ödendi. Silah ve cephane üreten, askerlerimize yiyecek ve giyecek hazırlayan, yaralı askerlerimize bakım yapan Türk kadınından, 10- 15 yaşlarında canı pahasına vatan savunan ve cepheye mermi taşıyan çocuk yaştaki büyük kahramanlarımıza minnetimiz çok büyük.

Cumhuriyet sadece bir yönetim şekli değil, Türk milletinin bu topraklarda yaşama, var olma ve varlığını devam ettirme kararlılığında olduğunun bir göstergesidir. Özgürlüğün ve barışın temsilcisi olarak Türkiye Cumhuriyetinin daima ileriye gideceğinden, Atatürk'ün en temel hedefi olan muasır medeniyetler seviyesine emin adımlarla yükselmeye devam edeceğinden kuşku yok.

Geleceğimizi hep birlikte şekillendirdiğimiz, daha aydınlık yarınlar için hep birlikte çabaladığımız, özgürlüğün, eşitliğin ve demokrasinin sembolü olan Cumhuriyetimizin 100. Yılına, en kalbi duygularıyla ve büyük bir gururla kutluyor, bizlere bu kutsal vatan topraklarını armağan eden başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını saygı, minnet ve rahmetle anıyorum.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun. Nice 100 yıllara...

Dr. Erkan YAĞCI
TÜROFED Yönetim Kurulu Başkanı

CUMHURİYETİN İLANI İLE NELER DEĞİŞTİ?

«Gün gelecek şimdi hepimizin hayal sandığınız reformları ben gerçekleştireceğim. Mensup olduğum millet bana inanacaktır.» –Mustafa Kemal ATATÜRK

Kurtuluş Savaşı ile küllerinden doğan Türk milleti, Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte yapılanma sürecine girdi. Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde ülkeyi her anlamda ileriye taşıyacak adımlar atıldı.

Cumhuriyet rejiminin ilanı ile modernleşme sürecinde radikal bir değişim yaşanmıştır. Cumhuriyet dönemi çağdaşlaşma hareketi ile ulusal birliğe dayanan ve laiklik temelinde inşa edilen modern Türkiye Cumhuriyeti ortaya çıkmıştır.

Cumhuriyetin ilanı sonrasında devrimler ardı ardına geldi. Modern ulus inşa sürecinde çağdaşlaşma esas alınarak gerçekleştirilen devrimler, kadın hakları, Türk inkılap hareketi ile hukuk, ekonomi, sosyal, eğitim ve sanayi alanlarında birçok yenilikler gerçekleştirilerek, ulusal ve toplumsal kalkınma amaçlandı.

Hukuk alanında yapılan inkılapların ana amacı, laik, demokratik, çoğulcu, özgürlükçü, akla, bilimsel esaslara ve en önemlisi eşitliğe dayanan bir devlet sistemi ve yaşam biçimi oluşturabilmektir.

3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ikili eğitim yerine, çağdaş bir toplumun bireylerini yetiştirecek tek bir eğitim sistemini kurmak üzere öğretim birleştirilmiştir.

Yönünü çağdaşlığa ve yeniliğe çeviren genç cumhuriyet, eğitimini ve iletişimini güçleştirmek istedi ve Harf Devrimi ilan edildiğinde tarihler 9 Ağustos 1928'i gösteriyordu.

Türk tarihi ve dili üzerine yapılan çalışmalar, ulusal kültürümüzün doğmasına büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Güzel sanatlar alanında yapılan çalışmalar ile bu konudaki eksiklerin tamamlanması düşünülmüştür.

1929'da dünyada yaşanan ekonomik krize kadar Cumhuriyet kadroları Türk Müslüman nüfus içinden güçlü bir girişimci sınıf yaratma amacı güttüğü ve bunu yabancı sermayeyle işbirliği çerçevesinde gerçekleştirmeye çalıştığı görülür.

Bağımsızlığımızı sekteye uğratan, kapitülasyonları çağrıştıracak ayrıcalıkların söz konusu olmaması şartıyla, yabancı sermayeye davetkâr olan yaklaşım döneme damgasını vurmuştur.

İnsanın giysisinin, kültürel birikiminin göstergesi olduğunu bilen Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucuları, bilim ve sanatta çağdaş uygarlık seviyesine yükselbilmesi için Halkın kıyafetini modern dünya ile uyumlu hale getirmek için 25 Kasım 1925'te "Şapka İktisası Hakkındaki Kanun" kabul edilmiştir.

Bütün uygar toplumlarda ailenin köklülüğünü belirten soyadları bulunmaktadır. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında; nüfus artışı, askerlik, tapu, nüfus, miras, adalet, eğitim gibi devlet işlerindeki yoğunluğu beraberinde getirmiş ve soyadının bulunmaması nedeniyle bu alanlarda sık sık karışıklıklar çıkmaya başlamıştır. Toplum ve devlet hayatında ortaya çıkan bu karışıklıklar 21 Haziran 1934'te çıkarılan "Soyadı Kanunu" ile giderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Tarımın Teşvik edilmesi alanında da önemli kararları uygulamaya geçirmiştir. 1923-1929 yılları tarımsal üretim bakımından "altın yıllar" olarak değerlendirilebilir.

Çiftçinin durumunun düzeltilmesi için devlet gelirlerinde düşme görüleceğinin bilinmesine rağmen 17 Şubat 1925'te Aşar vergisi kaldırılmış, yerine binde 6'lık bir vergi konmuştur. Tarım 1923-1929 yıllarında ana sürükleyici sektör olmuş ve savaş yıllarından sonra ekonominin yeniden inşası esas olarak tarım sektörünün dinamizmi sayesinde gerçekleşmiştir.

Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda yani Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde sanayi ürünlerinin çoğu dışarıdan temin edilmekteydi. İş yerleri genellikle motorlu olmayan ve makine kullanmayan, çoğunluğu insan gücüne dayalı bir yapıya sahipti. Büyük çapta üretim yapan iş kolları devlete, askeriye veya yabancılara aitti. Yerli girişimciler yetersiz ve gerekli sermayeye sahip değildi. Hükûmet ilk iş olarak yabancı girişimlerini satın almaya başlamıştır. Fabrika kurmak isteyen Türk müteşebbislere sermaye temin etmek için 26 Ağustos 1924'te İş Bankası kurulmuştur. Böylece devlet desteğindeki İş Bankası sanayileşme hareketinin öncüsü olmuştur.

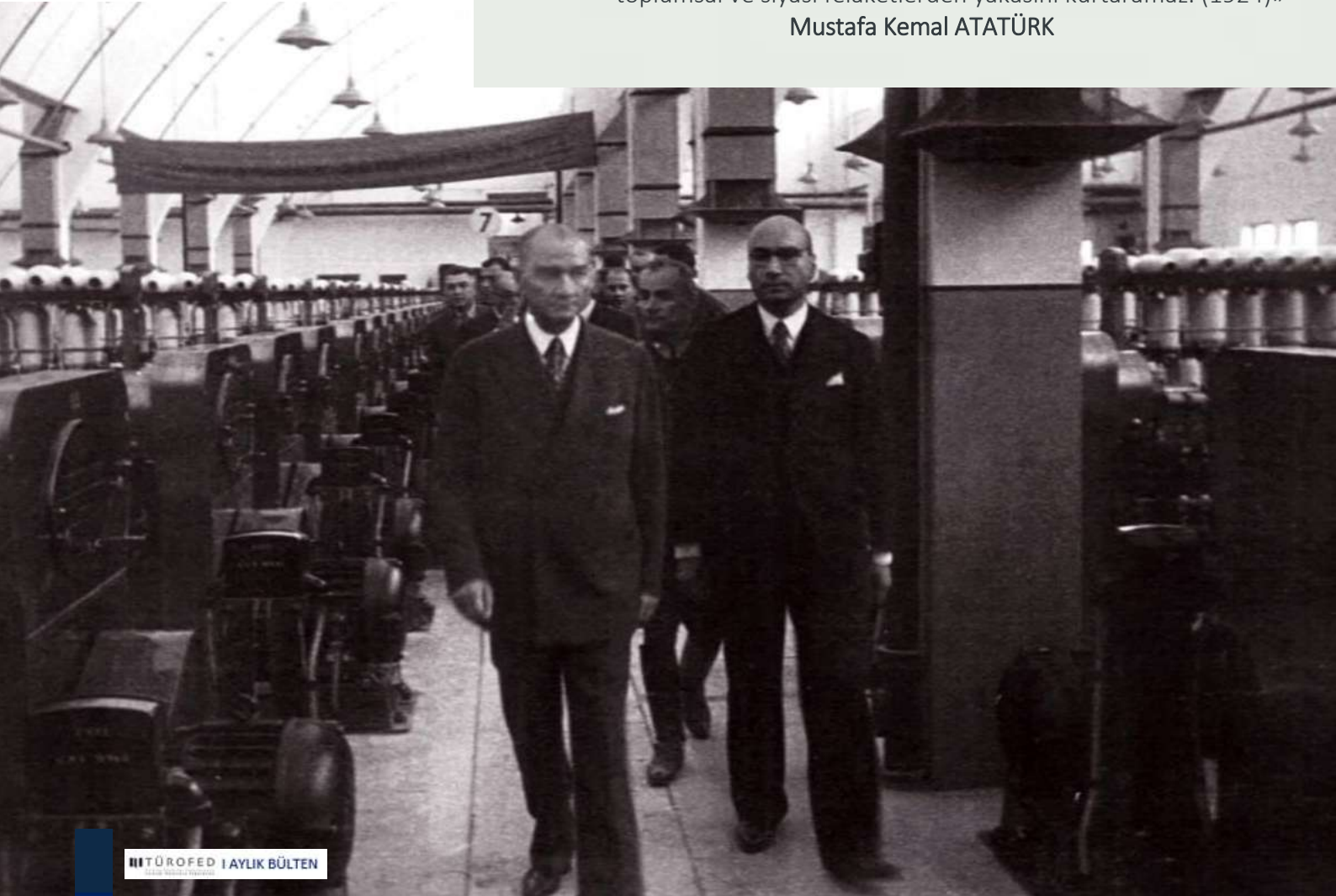
Sanayileşme alanında atılan en önemli adım ise, 1927 yılında "Teşvik-i Sanayi Kanunu"nun 28 Mayıs 1927'de 15 yıllığına yürürlüğe konulmasıdır. Özel

sermayeyi sanayileşme alanına çekebilmek için yürürlüğe giren bu kanun, sanayicinin yatırım yapabilmesi için özendirici tedbirler içermiştir.

Sanayinin teşvik gördüğü bu devrede, dünya ekonomik bunalımı (1929-1932) yılları sanayileşme hareketini yavaşlatmıştı. Bir tarım ülkesi olan Türkiye, bunalımdan daha az zarar görmüş olmakla beraber dışa sattığı hammadde fiyatlarındaki düşme, üreticinin korunmasını gerekli kılmış ve devlet sanayide olduğu kadar tarım alanında da koruyucu tedbirler almak zorunda kalmıştır. İşte 1929-1939 arasındaki dönem, "Türk Mucizesi"nin gerçekleştiği dönem olmuştur.

Bu yıllarda dünya ekonomisi büyük bir buhran içine sürüklenirken Türkiye ekonomisi dışa kapanmış devlet eliyle bir millî sanayileşmeyi başarmıştır.

«Ekonomisi zayıf bir millet fakirlik ve yoksulluktan kurtulamaz;
toplumsal ve siyasi felâketlerden yakasını kurtaramaz. (1924)»
Mustafa Kemal ATATÜRK

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 100 YILINDA TURİZM HAREKETLERİ

Dünyada turizm faaliyetleri sanayinin gelişmesine paralel olarak başlamıştır. Gelişen sanayi, ulaşım sektörünün önünü açarak insanların birçok yere daha hızlı ve kolay gidebilmesini sağlamıştır. Sanayinin turizme bir diğer olumlu katkısı ise üretilen mallara yeni pazarlar bulmak adına fuarların düzenlenmeye başlaması olmuştur. Merkezi şehirlerde düzenlenen bu fuarlar iş insanlarını bir araya getirirken, bir taraftan da şehirlerin, doğal, tarihi ve mimari güzelliklerini, kültürel değerlerini, ziyaretçilere sunmalarına fırsat vermiştir.

Turizm faaliyetlerinin Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ilgi görmeye başladığı, ancak bu konuda yapılan ciddi çalışmaların Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına tekabül ettiği görülmektedir. Bu dönemde Türkiye'de esaslı bir şekilde ele alınmaya başlanan turizm ve tanıtım faaliyetleri devletin yol açıcı ve yön gösterici girişimleri ve desteğiyle yürütülmüş, ayrıca kültür ve turizm menşeli cemiyetler ve hususi kesim tarafından da ilgi görmüştür.

Yapılan propaganda faaliyetleri ile Türkiye'nin sahip olduğu tarihî, tabii ve kültürel değerlerin dünyaya tanıtılması, başta komşu ülkeler olmak üzere uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi, ülke içi ve ülkeler arası seyahat ve konaklama faaliyetlerinin arttırılması ve buna bağlı olarak bu alanda elde edilen iktisadi gelirin Türkiye'nin kalkınmasında etkin bir güç olarak kullanılması esas hedef olarak ortaya çıkmıştır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarını kapsayan 1923-1938 tarihleri arasında Türkiye'de turizm ve tanıtma faaliyetleri konuyla ilgili olarak yapılan yasal düzenlemeler başta olmak üzere seyahat, konaklama ve ulaştırma hizmetleri, uluslararası toplantılar, eğitim, , kültür, tarih ve arkeoloji alanında yapılan araştırma koruma ve müzecilik çalışmaları bütünlük kazanmıştır.

PEKİ TÜRKİYE'NİN İLK PR ÇALIŞMASI NASIL YAPILDI?

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra savaşın getirmiş olduğu iktisadi zararlarla sarsılan devletler kaybettiklerini kazanmak ve hatta artırmak için çalışmalar yürütmeye başladılar. Savaştan sonra kurulan devletler de pazar arayışına yönelmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti ilan edildikten 2 yıl sonra Avrupa'nın büyük bir kısmı hala Osmanlı Devleti'nin devam ettiğini düşünüyordu ve demokratik yeni Türkiye rejimini bilmiyordu. Ayrıca genç Türkiye devletinin dış ticaretini de geliştirilmesi gerekiyordu.

Türkiye'nin değişen çehresi, devrim sonrası yapılan tüm yeniliklerin Dünya basınında yer alması, tüm dünyanın çağdaş Türkiye'yi tanımalarının yanı sıra sanayi ve tarım ürünlerimizin de tanıtılması gerekiyordu ve Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk bir fikir geliştirdi.

Türkiye'nin ilk PR çalışması diyebileceğimiz bu fikir bir seyyar gemiydi.

Karadeniz Vapuru ismindeki bu gemi, seksen altı gün boyunca, birçok sanatçı, gazeteci, milletvekili, öğretmen, müzisyen ve denizciden oluşan 285 kişilik bir ekiple 14 ülkenin 16 limanını gezdi.

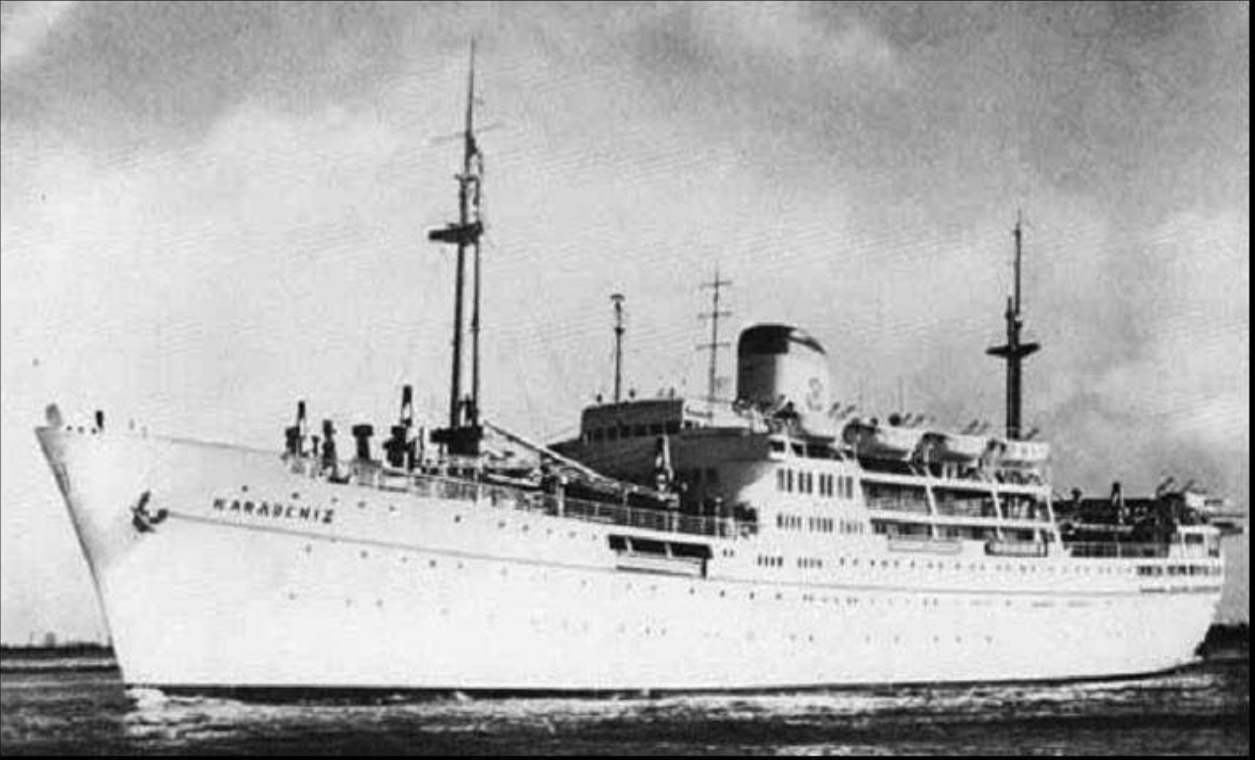
Tam bir yıl boyunca hazırlıklarının sürdüğü bu gemi 12 Haziran 1926'da 86 günlük yolculuğuna başladı.

Gittiği her limanda toplamda 60 bin kişiyi ağırlayan gemide Türkiye'nin sanayi ürünleri, tarım ürünleri ve sanat ürünlerinin yanı sıra balolar, kutlamalar ve özel davetler de düzenlendi. Bu seyyar geminin bir amacı ticareti geliştirmek olsa da asıl büyük amacı Türkiye Cumhuriyeti'ni tüm dünyaya göstermekti.

Karadeniz Vapuru ismindeki bu gemi, seksen altı gün boyunca, birçok sanatçı, gazeteci, milletvekili, öğretmen, müzisyen ve denizciden oluşan 285 kişilik bir ekiple 12 Haziran 1926'da 86 günlük yolculuğuna başladı. Vapurda Türkiye'ye ait ürünlerin sunulduğu bir sergi bölümü yapıldı. Bu bölümde, Kütahya çinilerinden, Hacıbekir Lokumlarına, Bursa Hereke kumaş ve halılarından, tekel ürünlerine, kehribar ve kıymetli taşlarla yapılmış süslemelere kadar birçok ürüne yer verildi.

Şimdiki adı Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olan Sanayi-i Nefise mektebi öğrencilerinin yaptığı heykel ve resim gibi sanat ürünleriyle vapur süslendi ve üzerlerine dört dilde bilgi veren etiketler yerleştirildi. Doğudan gelen bir gemi olduğu için oryantalist esintiler barındıracağı düşünülen bu gemide modern görümlü Türk kadınları, smokinli ve takım elbiseli Türk erkekleri herkeste şaşkınlık uyandırdı.

Karadeniz vapuru; Cezayir’de Bone, İspanya’da Barcelona, Fransa’da La Havre ve Marsilya, İngiltere’de Londra, Hollanda’da Amsterdam, Almanya’da Hamburg, İsveç’te Stockholm, Finlandiya’da Helsinki, Sovyet Rusya’da Leningrad, Polonya’da Gdansk ve Gydania, Danimarka’da Kopenhag, Belçika’da Anvers, İtalya’da Cenova ve Napoli limanlarına uğrayan uzun bir yolculuk yaptı.

Gittiği her ülkede büyük bir ilgi gören gemi dünya basınında uzun süre yer edindi. Ünlü ressam İbrahim Çallı’nın yaptığı Mustafa Kemal’in yağlı boya resmi salonun başköşesinde yer alırken, gemide İstiklal Marşı’nın bestecisi Zeki Üngör Bey’in de başında olduğu *Cumhurbaşkanlığı Orkestrası* da gidilen yerlerde konserler vermek için yerini aldı.

Tanıtilen birçok ürün için ticari anlaşmaların yapıldığı ve büyük ilgi uyandıran Karadeniz Vapuru’nun yolculuğu toplamda 86 gün 22 saat sürmüştür, bu sürenin 40 gün 16 saati hareket halinde 46 gün 6 saati ise limanlarda bulunularak geçirilmiştir.

Bu yolculuk sırasında 14 Avrupa ülkesinin 16 liman kentine uğranılmış ve 44 yabancı kılavuz kaptan alınmıştır. Gemide 16 balo ve ziyafet verilmiş, gemi dışında 36 ziyafete iştirak edilmiştir.

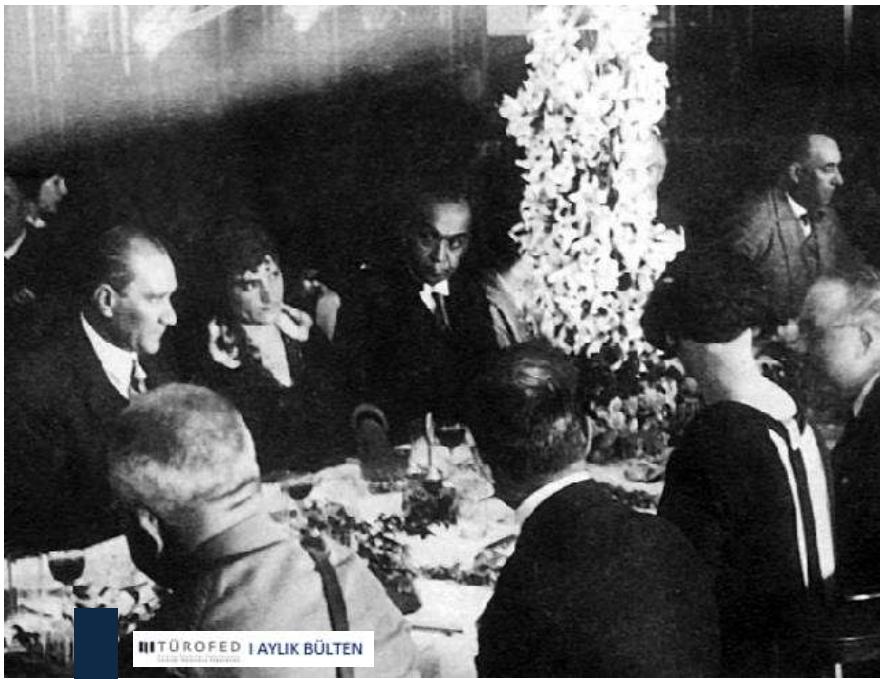
Seyyar Sergi’yi gezen kişi sayısının ise toplamda 65 bin olduğu tahmin edilmektedir.

“Eski düşmanları ve yabancıları dost, dostları müşteriye dönüştürmek” amacıyla hareket eden ve Türkiye Cumhuriyeti’nin yüzen bir parçası olan “Seyyar Sergi Karadeniz Vapuru” Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ve Dünya Tarihi açısından önemli bir çalışmadır.

“Dünyanın bize gelmesini beklemeyelim biz dünyaya gidelim.”

Vizyonu ile yola çıkan ve *Cumhuriyet tarihinin ilk PR çalışması* olarak hafızalara kazınan bu seyahat, medyanın henüz bu kadar aktif yoğun olarak kullanılmadığı 1920’lerde büyük başarı elde etmiş ve böylelikle Cumhuriyet Tarihinin ilk *turizm* hareketi başlamış oldu.

FOTOĞRAFLARLA CUMHURİYET DÖNEMİ VE ATATÜRK

I. Gazi Koşusu 10 Haziran 1927

"Büyük Gazi, Bursa'da Fenerbahçe - Bursa Ankara Muhafız takımı maçını, mahal-i mahsusadan temaşa buyururlarken."

Akşam Gazetesi, 4 Ekim 1925, sayfa: 1

Afganistan Kralı Amanullah Han Gazi Çiftliği ziyaretinde Gazi Paşa ile Marmara Havuzu'nda sandalda.

Ankara, 1928

Sandal halkın kullanımına açıktı. Gazi Paşa kullandığında sandalın ön kısmına Cumhurbaşkanlığı forsu takılırdı.

Yalova, Eylül 1926

Atatürk'ümüz, Çankaya köşkü civarında bir gezintide.
Foto: Cemal İşksel, Ankara, 11 Kasım 1927

1 Temmuz 1935, Boğaziçi

Atatürk Balkan Antantı Konseyi delegeleri şerefine
Çankaya'da verilen çay ziyafetinde, 27 Şubat 1938

2023 YILI EYLÜL AYI TURİZM VERİLERİ

İlk 9 Ayda Ülkemize Gelen Toplam Ziyaretçi Sayısı 45 Milyon 230 Bin 069 Olarak Gerçekleşti.

2023 yılının Eylül ayında ülkemize gelen toplam ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %8,47 oranında bir artışla **6 milyon 500 bin 955** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılının ilk 9 ayında, Ocak – Eylül döneminde ise; geçtiğimiz yıla oranla %12,38'lik bir artış kaydederek ülkemize gelen toplam ziyaretçi sayısı **45 milyon 230 bin 069** olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam rekor yıl olarak kabul ettiğimiz 2019 yılının yaklaşık %9 üzerinde seyretmiştir.

Eylül ayında ülkemize gelen **yabancı ziyaretçi sayısı** ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine oranla yaklaşık %6 oranında bir artışla **5 milyon 786 bin 027** olarak geçmiştir. Ocak – Eylül döneminde yani ilk 9 ayda ise, toplam **39 milyon 212 bin 967** yabancı ziyaretçi ülkemizi ziyaret etmiştir.

Eylül ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 203 bin 283 (3.52%)'ü güneydirlikçidir.

Eylül ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralaması aşağıda belirtilmiştir.

- 1- Antalya %37,06 (2 milyon 144 bin 575)
- 2- İstanbul %28,21 (1 milyon 631 bin 963)
- 3- Muğla %9,32 (539 bin 461)
- 4- Edirne %7,36 (425 bin 637)
- 5- Artvin %3,27 (188 bin 958)

2023 yılının Eylül ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında; Rusya Federasyonu %14,08 (814 bin 751) ile ilk sırada yer alırken, Almanya %13,35 (772 bin 209) ile ikinci, İngiltere Birleşik Krallık %8,73 (505 bin 233) ile üçüncü sırada yer almaktadır. İngiltere'yi sırası ile İran ve Bulgaristan takip etmektedir.

2023 yılının Ocak - Eylül ilk 9 aylık süreçte ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında ise;

Rusya Federasyonu %13,17 (5 milyon 166 bin 005) ile birinci,

Almanya %12,38 (4 milyon 855 bin 203) ile ikinci,

İngiltere Birleşik Krallık %8,05 (3 milyon 157 bin 421) ile üçüncü sırada yer almaktadır.

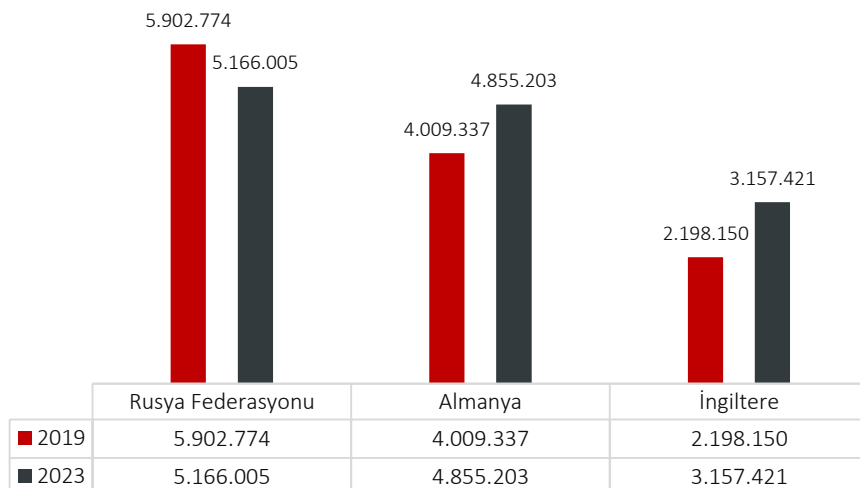
İngiltere'yi sırası ile Bulgaristan ve İran takip etmektedir.

2023 yılı ilk 9 ayda ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk 3 ülkeyi 2019 yılı ile kıyasladığımızda Rusya Federasyonunda %12 oranında bir düşüş izlenirken Alman pazarında %21 oranında artış ve İngiltere Birleşik Krallıkta %43 oranında artış gözlemlenmiştir.

2023 yılında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk 3 ülke dışında 2019 yılına kıyasla ilk 9 ayda ülkemize;

- ✓ Polonya yaklaşık %75 oranında bir artışla 1 milyon 400 bin,
- ✓ Amerika Birleşik Devletleri yaklaşık %120 oranında bir artışla 1 milyon ziyaretçi göndermiştir.

Ocak – Eylül Döneminde Ülkemize Gelen Yabancı Turist Sayıları

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Almanya	2.268.673	4.527.853	4.855.203	99,6	7,2
Avusturya	221.570	381.642	412.147	72,2	8,0
Belçika	260.098	508.827	497.273	95,6	-2,3
Çek Cumhuriyeti (Çekya)	74.909	269.634	347.704	259,9	29,0
Danimarka	74.357	300.990	265.853	304,8	-11,7
Finlandiya	20.254	95.234	93.820	370,2	-1,5
Fransa	464.451	802.176	820.727	72,7	2,3
Hollanda	469.329	1.048.122	1.008.058	123,3	-3,8
İngiltere (Birleşik Krallık)	137.232	2.817.271	3.157.421	1.952,9	12,1
İrlanda	22.105	111.142	134.497	402,8	21,0
İspanya	58.817	220.554	243.227	275,0	10,3
İsveç	139.347	352.623	303.349	153,1	-14,0
İsviçre	140.793	281.828	284.744	100,2	1,0
İtalya	73.643	307.925	443.913	318,1	44,2
İzlanda	589	3.306	3.039	461,3	-8,1
Lüksemburg	6.746	11.139	13.081	65,1	17,4
Macaristan	62.417	143.418	184.533	129,8	28,7
Norveç	34.037	160.959	171.581	372,9	6,6
Polonya	494.403	990.230	1.347.725	100,3	36,1
Portekiz	15.950	57.093	71.361	257,9	25,0
Slovakya	32.095	185.177	219.471	477,0	18,5
Yunanistan	75.342	401.550	494.834	433,0	23,2
Diğ. AVRUPA OECD ÜLKELERİ		12			-100,0
TOPLAM AVRUPA OECD	5.147.157	13.978.705	15.373.561	171,6	10,0

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Arnavutluk	65.305	116.314	113.915	78,1	-2,1
Bosna Hersek	101.201	169.499	145.845	67,5	-14,0
Bulgaristan	806.028	2.062.698	2.152.261	155,9	4,3
Estonya	33.797	72.703	74.396	115,1	2,3
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	1.435	8.661	10.782	503,6	24,5
Hırvatistan	17.895	44.258	48.507	147,3	9,6
Karadağ	13.856	21.324	20.867	53,9	-2,1
Kosova	106.933	156.756	136.282	46,6	-13,1
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti	128.309	209.383	194.285	63,2	-7,2
Letonya	32.452	74.928	92.889	130,9	24,0
Litvanya	82.429	199.555	222.825	142,1	11,7
Malta	4.839	12.533	11.198	159,0	-10,7
Romanya	399.988	725.709	821.639	81,4	13,2
Sırbistan	182.758	300.838	252.828	64,6	-16,0
Slovenya	11.541	36.841	40.707	219,2	10,5
Diğ. AVRUPA OECD DIŞI ÜLKELERİ	1.196	2.331	2.421	94,9	3,9
TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	1.989.962	4.214.331	4.341.647	111,8	3,0
TOPLAM AVRUPA	7.137.119	18.193.036	19.715.208	154,9	8,4

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Cezayir	21.770	144.852	214.969	565,4	48,4
Fas	70.587	181.681	202.854	157,4	11,7
Güney Afrika Cumhuriyeti	3.941	52.825	51.355	1.240,4	-2,8
Libya	134.018	165.449	147.703	23,5	-10,7
Mısır	80.031	169.017	140.981	111,2	-16,6
Sudan	17.876	34.512	16.775	93,1	-51,4
Tunus	75.343	156.272	132.175	107,4	-15,4
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	152.289	198.811	163.544	30,5	-17,7
TOPLAM AFRIKA	555.855	1.103.419	1.070.356	98,5	-3,0

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Arjantin	4.004	31.127	36.795	677,4	18,2
Brezilya	9.815	61.767	80.400	529,3	30,2
Kolombiya	15.705	55.897	51.170	255,9	-8,5
Şili	2.068	12.872	19.678	522,4	52,9
Venezuela	6.607	13.952	16.675	111,2	19,5
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	6.183	29.101	36.405	370,7	25,1
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	44.382	204.716	241.123	361,3	17,8
TOPLAM KUZEY AMERİKA	17.671	30.510	36.582	72,7	19,9
TOPLAM ORTA AMERİKA	4.189	19.533	23.395	366,3	19,8
TOPLAM AMERİKA	66.242	254.759	301.100	284,6	18,2

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Bahreyn	34.433	76.531	52.287	122,3	-31,7
Birleşik Arap Emirlikleri	27.282	112.553	100.551	312,6	-10,7
Irak	605.600	962.986	852.863	59,0	-11,4
İsrail	115.256	631.669	725.385	448,1	14,8
Katar	65.339	77.253	58.000	18,2	-24,9
Kuveyt	175.740	417.155	326.282	137,4	-21,8
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	38.219	133.473	151.524	249,2	13,5
Lübnan	128.104	216.260	201.837	68,8	-6,7
Suudi Arabistan	7.411	339.079	697.575	4.475,3	105,7
Ürdün	242.728	410.145	335.436	69,0	-18,2
Yemen	14.710	26.401	29.005	79,5	9,9
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	371.539	475.185	457.639	27,9	-3,7
TOPLAM BATI ASYA	1.826.361	3.878.690	3.988.384	112,4	2,8

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Bangladeş	4.365	18.599	17.541	326,1	-5,7
Çin Halk Cumhuriyeti	22.666	62.286	169.869	174,8	172,7
Endonezya	30.424	93.577	124.692	207,6	33,3
Filipinler	42.341	68.677	90.842	62,2	32,3
Hindistan	28.211	155.278	199.966	450,4	28,8
İran	708.741	1.844.608	1.867.146	160,3	1,2
Malezya	2.898	50.013	66.038	1.625,8	32,0
Pakistan	50.062	135.220	108.232	170,1	-20,0
Singapur	1.378	14.412	22.736	945,9	57,8
Tayland	3.988	18.232	27.429	357,2	50,4
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	55.943	103.208	146.855	84,5	42,3
TOPLAM GÜNEY ASYA	951.017	2.564.110	2.841.346	169,6	10,8
TOPLAM ASYA	2.777.378	6.442.800	6.829.730	132,0	6,0

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Azerbaycan	317.630	547.971	647.660	72,5	18,2
Beyaz Rusya (Belarus)	190.499	191.533	254.783	0,5	33,0
Ermenistan	6.583	27.779	25.285	322,0	-9,0
Gürcistan	181.977	1.061.574	1.242.255	483,4	17,0
Kazakistan	284.823	607.703	706.143	113,4	16,2
Kırgızistan	70.862	112.491	129.429	58,7	15,1
Moldova	165.451	237.129	247.493	43,3	4,4
Özbekistan	188.845	322.753	362.210	70,9	12,2
Rusya Fed.	3.456.859	3.864.898	5.166.005	11,8	33,7
Tacikistan	28.659	54.864	58.388	91,4	6,4
Türkmenistan	11.819	29.593	87.991	150,4	197,3
Ukrayna	1.753.853	517.878	662.632	-70,5	28,0
TOPLAM B.D.T.	6.657.860	7.576.166	9.590.274	13,8	26,6

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Amerika Birleşik Devletleri	257.611	755.630	1.000.344	193,3	32,4
Avustralya	7.522	91.488	154.498	1.116,3	68,9
Güney Kore	7.912	65.070	116.501	722,4	79,0
Japonya	4.409	19.710	54.583	347,0	176,9
Kanada	46.800	146.737	182.880	213,5	24,6
Meksika	19.442	78.726	113.149	304,9	43,7
Yeni Zelanda	1.607	11.542	24.813	618,2	115,0
TOPLAM DiğER OECD	345.303	1.168.903	1.646.768	238,5	40,9
TOPLAM MİLLİYETSİZ	44.307	70.653	58.775	59,5	-16,8
TOPLAM OKYANUSYA	160	537	756	235,6	40,8
YABANCI TOPLAM	17.584.224	34.810.273	39.212.967	98,0	12,6

EYLÜL AYINDA 5 İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN TURİZM VERİLERİ

İSTANBUL

2023 yılının Eylül ayında İstanbul'a gelen ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %1,5 oranında bir artışla **1 milyon 631 bin 963** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılında Ocak – Eylül döneminde ise; geçtiğimiz yıla oranla %11,6 oranında artış kaydederek **13 milyon 156 bin 209** olarak gerçekleşmiştir.

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2023	2023/2022
OCAK	1.017.034	334.825	791.578	1.189.827	50,3
ŞUBAT	962.151	350.913	956.482	1.084.033	13,3
MART	374.101	545.608	1156400	1.206.770	4,4
NİSAN	960	419.686	977.888	1.289.903	31,9
MAYIS	847	384.630	1.402.366	1.505.948	7,4
HAZİRAN	66.725	684.621	1.470.586	1.627.057	10,6
TEMMUZ	301.930	1.130.999	1.759.506	1.873.097	6,5
AĞUSTOS	436.198	1.002.722	1.665.983	1.747.611	4,9
EYLÜL	460.670	975.916	1.607.045	1.631.963	1,5
EKİM	533.405	1.152.771	1.584.692		
KASIM	439.920	997.620	1.341.948		
ARALIK	408.040	1.044.693	1.304.252		
9 AYLIK TOPLAM	3.159.946	4.854.004	10.180.789	13.156.209	11,6
TOPLAM	5.001.981	9.025.004	16.018.726		

2023 yılı Eylül ayında İstanbul'u en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında;

Rusya Federasyonu 168 925 ile ilk sırada yer alırken,

Almanya 119 681 ile ikinci,

İran 111 688 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

İran'ı, 87 670 ile Amerika Birleşik Devletleri ve 64 980 ile İngiltere (Birleşik Krallık) takip etmektedir.

ANTALYA

2023 yılının Eylül ayında Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %12,4 oranında bir artışla **2 milyon 246 bin 785** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak - Eylül ilk 9 ayda Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısı; geçtiğimiz yıla oranla %18,2 oranında artış kaydederek **13 milyon 081 bin 991** olarak gerçekleşmiştir.

AY	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2023	2023-/2022
OCAK	186.225	49.942	138.697	220.010	58,6
ŞUBAT	202.769	48.446	150.539	230.959	53,4
MART	121.602	168.779	226757	348.777	53,8
NİSAN	905	178.503	702.824	1.011.812	44
MAYIS	675	302.222	1.203.535	1.593.943	32,4
HAZİRAN	21.044	803.740	1.875.336	2.154.206	14,9
TEMMUZ	226.991	1.844.373	2.414.083	2.670.665	10,6
AĞUSTOS	798.524	1.889.578	2.358.444	2.604.834	10,4
EYLÜL	1.017.804	1.733.222	1.999.485	2.246.785	12,4
EKİM	700.090	1.599.991	1.737.781		
KASIM	105.856	281.617	404.651		
ARALIK	61.945	193.621	295.781		
9 AYLIK TOPLAM	2.575.864	7.018.805	11.069.700	13.081.991	18,2
TOPLAM	3.443.755	9.094.034	13.507.913		

2023 yılının Eylül ayında Antalya'ya en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında; Rusya Federasyonu 515 bin 044 ile ilk sırada yer alırken, Almanya 485 bin 474 ile ikinci, İngiltere (Birleşik Krallık) 166 bin 756 ile üçüncü sırada yer almaktadır. İngiltere'yi sırası ile Polonya ve Hollanda takip etmektedir.

2023 yılının Ocak - Eylül ilk 9 aylık süreçte Antalya'yı en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında ise;

Rusya Federasyonu 2 milyon 894 bin 262 ile ilk sırada yer alırken,

Almanya 2 milyon 594 bin 290 ile ikinci,

İngiltere (Birleşik Krallık) 1 milyon 089 bin 316 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

İngiltere (Birleşik Krallık)'yı 938 bin 429 ile Polonya ve 393 bin 366 ile Hollanda takip etmektedir.

Antalya'nın ana pazarlarından olan Rusya Federasyonu geçtiğimiz yıla oranla %23,7 oranında büyüme sağlarken, en çok ziyaretçi ağırlanan Almanya %18, İngiltere %14 büyüme göstermiştir. Ancak en çok ziyaretçi gönderen ilk üç ülke dışında 9 ayda **Polonya %40,2** oranı ile yükselen bir ivme olmayı sürdürmektedir.

MUĞLA

2023 yılının Eylül ayında Muğla'ya gelen ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %8,2 oranında bir artışla **547 bin 446** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılında Ocak - Eylül ilk 9 ayda Muğla'ya gelen ziyaretçi sayısı; geçtiğimiz yıla oranla %13,5 oranında artış kaydederek **2 milyon 977 bin 427** olarak gerçekleşmiştir.

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2023	2023/2022
OCAK	4.468	348	2.336	11.043	372,7
ŞUBAT	4.822	570	1.129	12.560	1.012,50
MART	3.159	1.564	10.584	30.905	191,9
NİSAN	1.214	4.701	109.529	155.049	41,6
MAYIS	242	38.728	314.933	375.551	19,2
HAZİRAN	3.258	113.688	449.149	531.433	18,3
TEMMUZ	58.755	256.258	613.383	662.815	8,1
AĞUSTOS	246.810	257.752	615.918	650.625	5,6
EYLÜL	287.789	234.840	505.831	547.446	8,2
EKİM	81.664	164.750	324.626		
KASIM	2.231	9.251	18.986		
ARALIK	902	1.139	10.695		
9 AYLIK TOPLAM	610.517	908.449	2.622.792	2.977.427	13,5
TOPLAM	695.314	1.083.589	2.977.103		

2023 yılının Eylül ayında Muğla'ya en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında İngiltere (Birleşik Krallık) 230 bin 125 ile ilk sırada yer alırken, Rusya Federasyonu 68 bin 409 ile ikinci, Almanya 42 bin 488 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Almanya'yı sırası ile Polonya ve Hollanda takip etmektedir.

2023 yılının Ocak - Eylül ilk 9 aylık süreçte Muğla'yı en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında ise;

İngiltere (Birleşik Krallık) 1 milyon 253 bin 679 ile ilk sırada yer alırken,

Rusya Federasyonu 352 013 ile ikinci,

Polonya 201 bin 238 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Polonya'yı 181 bin 071 ile Almanya ve 78 bin 341 ile Hollanda takip etmektedir.

Muğla'nın ana pazarlarından olan Rusya Federasyonu geçtiğimiz yıla oranla %10 oranında büyüme sağlarken, en çok ziyaretçi ağırlanan Almanya %21, Rusya Federasyonu %20 oranında düşüş göstermiştir.

İZMİR

2023 yılının Eylül ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %6,4 oranında bir artışla **278 bin 579** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılında Ocak - Eylül ilk 9 ayda İzmir'e gelen ziyaretçi sayısı; geçtiğimiz yıla oranla %9,5 oranında artış kaydederek **1 milyon 919 bin 607** olarak gerçekleşmiştir.

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2023	2023/2022
OCAK	77.311	10.102	49.861	56.704	13,7
ŞUBAT	77.501	11.246	50.505	75.980	50,4
MART	37.116	25.391	75.743	94.544	24,8
NİSAN	3.101	25.045	131.906	168.806	28
MAYIS	1.177	35.553	189.939	219.199	15,4
HAZİRAN	34.864	90.663	269.166	281.066	4,4
TEMMUZ	93.095	276.299	383.130	390.342	1,9
AĞUSTOS	102.193	179.452	340.990	354.387	3,9
EYLÜL	62.279	124.219	261.875	278.579	6,4
EKİM	39.350	123.735	212.507		
KASIM	15.463	55.640	85.380		
ARALIK	21.010	79.515	104.992		
9 AYLIK TOPLAM	488.637	777.970	1.753.115	1.919.607	9,5
TOPLAM	564.460	1.036.862	2.155.994		

2023 yılının Eylül ayında İzmir'e en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında Almanya 59 bin 331 ile ilk sırada yer alırken, İngiltere (Birleşik Krallık) 23 bin 582 ile ikinci, Polonya 16 bin 554 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Polonya'yı sırası ile Hollanda ve İran takip etmektedir.

2023 yılının Ocak - Eylül ilk 9 aylık süreçte İzmir'e en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında ise;

Almanya 406 bin 784 ile ilk sırada yer alırken,

İngiltere (Birleşik Krallık) 139 254 ile ikinci,

Hollanda 76 bin 284 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Hollanda'yı, 75 bin 4791 ile Polonya ve 52 bin 518 ile Fransa takip etmektedir.

ANKARA

2023 yılının Eylül ayında Ankara'ya gelen ziyaretçi sayısı, geçtiğimiz yılın Eylül ayı ile karşılaştırıldığında %40,6 oranında bir artışla **665 bin 901** olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılında Ocak - Eylül ilk 9 ayda Ankara'ya gelen ziyaretçi sayısı; geçtiğimiz yıla oranla %20,5 oranında artış kaydederek **4 milyon 618 bin 611** olarak gerçekleşmiştir.

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2023	2023/2022
OCAK	406.713	280547	353.661	458.264	29,6
ŞUBAT	397.841	325.858	372.075	403.414	8,4
MART	256.870	444.219	464117	455.687	-1,8
NİSAN	47.296	335930	310.385	393.194	26,7
MAYIS	50936	235.744	452.940	448.701	-0,9
HAZİRAN	211.602	433.316	470.495	444.000	-5,6
TEMMUZ	289.341	510.555	427.156	697.565	63,3
AĞUSTOS	362.512	582.875	508.553	651.885	28,2
EYLÜL	347971	553.939	473.469	665.901	40,6
EKİM	366.736	608.760	509.411		
KASIM	315.855	437.980	505.294		
ARALIK	272.119	432.035	506.376		
9 AYLIK TOPLAM	2.371.082	3.702.983	3.832.851	4.618.611	20,5
TOPLAM	3.325.792	5.181.689	5.353.932		

2023 yılı Ocak -Eylül ilk 9 ayda Ankara'ya en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında;

Irak 49 bin 046 ile ilk sırada yer alırken,

İran 32 bin 503 ile ikinci,

Almanya 29 bin 375 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Almanya'yı, 28 bin 746 ile Azerbaycan ve 28 bin 165 ile Rusya Federasyonu takip etmektedir.

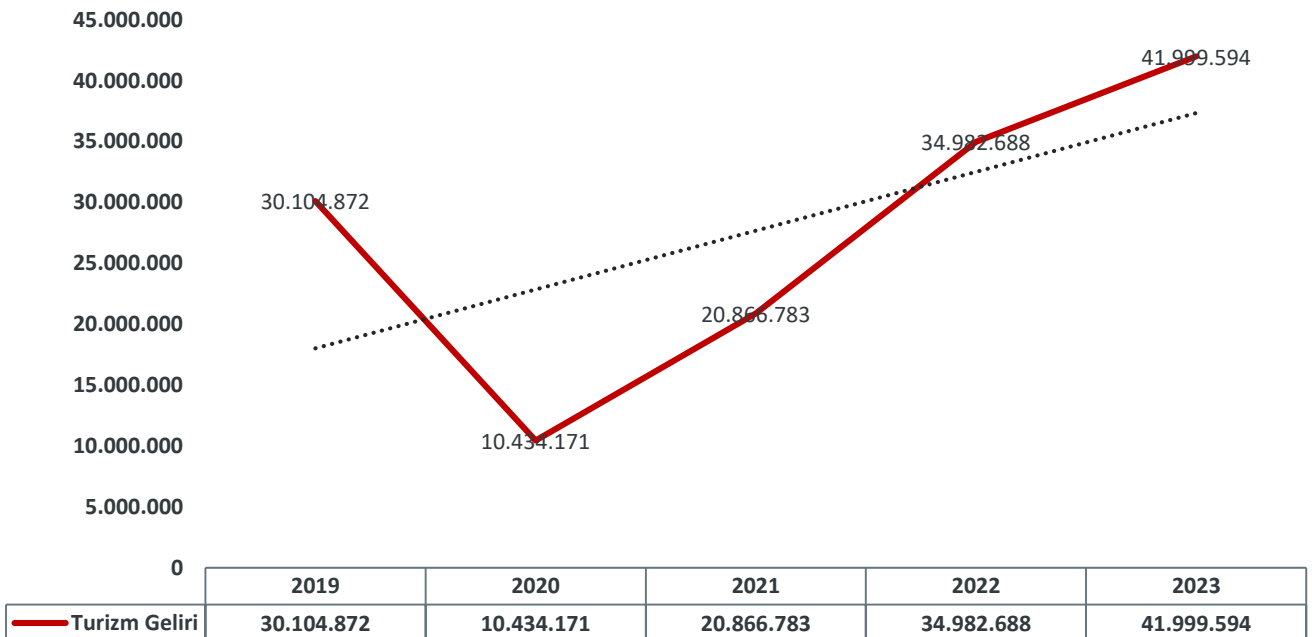
TURİZM GELİRİ ORTALAMA HARCAMA VE TURİZM GİDERİ

**Turizm Gelirimiz İlk 9 Ayda
41 Milyar 999 Milyon 592 Bin Dolar
Olarak Gerçekleşti.**

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin açıkladığı verilere göre, 2023 yılının Ocak – Eylül ilk 9 aylık döneminde ise toplam Turizm Gelirimiz **41 Milyar 999 Milyon 592 Bin Dolar** olarak gerçekleşirken, Temmuz – Eylül ayları dönemine ilişkin üçüncü çeyrekte gerçekleşen turizm gelirimiz geçtiğimiz yılın aynı dönemine oranla %13,1 oranında artış sağlayarak **20 Milyar 225 Milyon 317 Bin ABD Doları** olarak gerçekleşmiştir.

Gerçekleşen bu gelirin %16,5'i Türkiye'yi ziyaret eden yurt dışı ikametli vatandaşlardan sağlandı. Ziyaretçiler, seyahatlerini kişisel veya paket tur ile organize etmektedirler.

Bu çeyrekte yapılan harcamaların 14 milyar 644 milyon 632 bin dolarını kişisel harcamalar, 5 milyar 580 milyon 686 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturdu.

*** 2019 – 2023 Yıllarına Ait Turizm Geliri Grafiği

Turizm Gelirinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2019	2020	2021	2022	2023	2020/2019 (%)	2021/2020 (%)	2022/2021 (%)	2023/2022 (%)
OCAK	1 755 674	2 085 858	854 475	2 255 632	3 314 265	18,8	-59,0	164,0	46,9
ŞUBAT	1 505 062	1 682 608	722 424	1 875 432	2 513 934	11,8	-57,1	159,6	34,0
MART	1 865 797	895 926	1 059 071	2 439 132	2 930 860	-52,0	18,2	130,3	20,2
3 Aylık Toplam	5 126 534	4 664 392	2 635 969	6 570 196	8 759 058	-9,0	-43,5	149,3	33,3
NİSAN	2 287 216	175 638	1 198 135	2 460 332	3 181 209	-92,3	582,2	105,3	29,3
MAYIS	3 024 127	196 363	1 035 086	3 596 132	4 294 508	-93,5	427,1	247,4	19,4
HAZİRAN	3 823 979	275 473	1 870 861	4 480 917	5 539 501	-92,8	579,1	139,5	23,6
6 Aylık Toplam	14 261 855	5 311 866	6 740 051	17 107 577	21 774 276	-62,8	26,9	153,8	27,3
TEMMUZ	4 951 125	711 042	3 844 761	5 485 658	6 307 863	-85,6	440,7	42,7	15,0
AĞUSTOS	5 921 319	2 054 698	5 641 288	6 742 144	7 600 016	-65,3	174,6	19,5	12,7
EYLÜL	4 970 573	2 356 564	4 640 682	5 647 309	6 317 437	-52,6	96,9	21,7	11,9
9 Aylık Toplam	30 104 872	10 434 171	20 866 783	34 982 688	41 999 594	-65,3	100,0	67,6	20,1
EKİM	4 590 419	2 301 315	4 678 158	5 844 119		-49,9	103,3	24,9	-100,0
KASIM	2 393 087	1 178 102	2 511 421	3 255 279		-50,8	113,2	29,6	-100,0
ARALIK	1 842 095	903 685	2 117 226	2 395 784		-50,9	134,3	13,2	-100,0

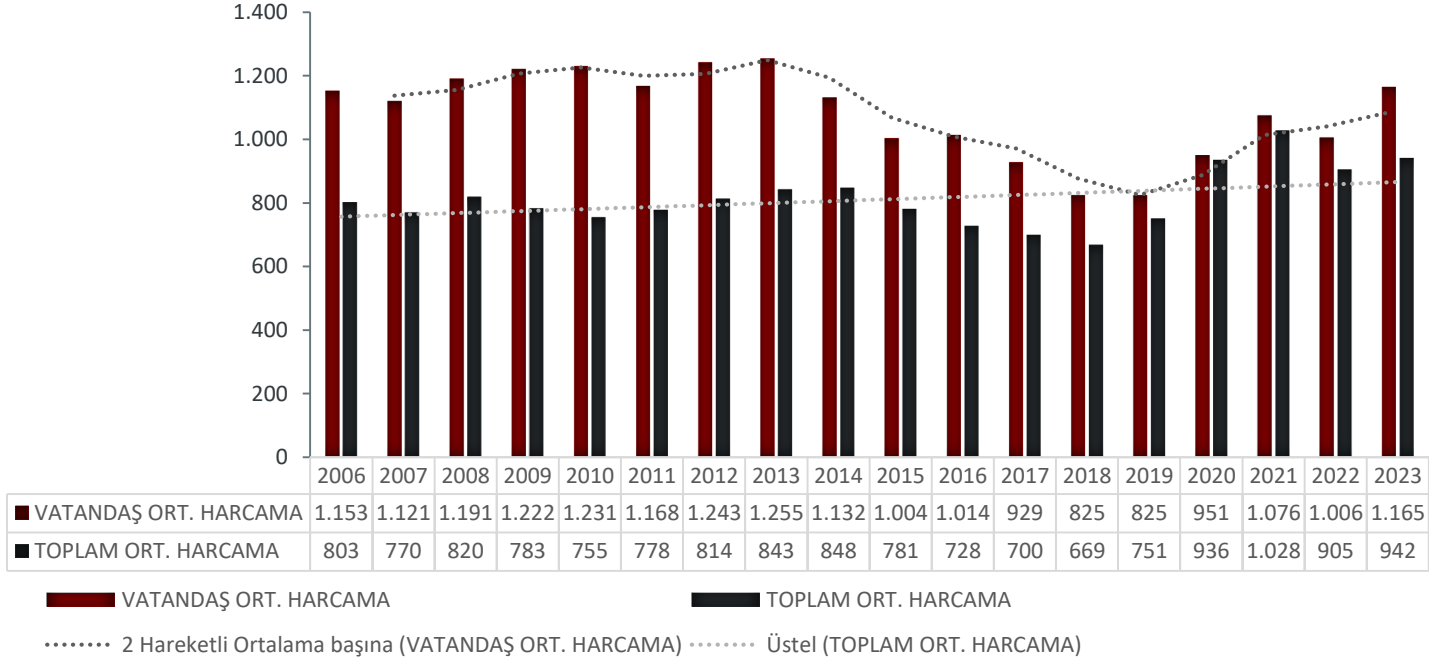
Turizm Gideri Geçen Yılın Aynı Çeyreğine Göre %74,8 Arttı!

Yurt içinde ikamet edip başka ülkeleri ziyaret eden vatandaşlarımızın harcamalarından oluşan turizm gideri, geçen yılın aynı çeyreğine göre %74,8 artarak **1 milyar 933 milyon 781 bin dolar** oldu.

Bu rakamın 1 milyar 491 milyon 933 bin dolarını kişisel harcamalar oluştururken, 441 milyon 848 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturdu.

Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçilerin ve Genel Ortalama Harcamalarının Yıllara Göre Dağılımı

TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2023 - Yılı Dış Ticareti Verileri (000 ABD \$)

	YILLAR / KALEMLER	2020				2021				2022				2023				Değişim (%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	156.273.047	193.235.408	271.241.408	274.432.441	1,2%												
	Türkiye Toplam İhracatı	118.396.672	160.812.043	188.099.175	187.204.142	-0,5%												
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-37.876.375	-32.423.365	-83.142.233	-87.228.299	4,9%												
TURİZM (*)	Turizm Geliri	10.434.171	20.866.783	34.982.688	41.999.594	20%												
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	27,55%	64,36%	42,08%	48,15%													
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	12.520.159	15.079.313	15.722.746	26.518.404	68,7%												
	Otomotiv İhracatı	16.438.320	20.351.790	21.808.115	25.872.907	18,6%												
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	3.918.161	5.272.477	6.085.369	-645.497	-												
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,31%	1,35%	1,39%	0,98%	110,6%												
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	8,01%	7,80%	5,80%	9,66%													
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	13,88%	12,66%	11,59%	13,82%													
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	7.189.648	8.777.444	12.637.889	10.767.133	-14,8%												
	Tekstil İhracatı	19.809.630	26.001.244	27.789.862	26.011.829	-6,4%												
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	12.619.982	17.223.800	15.151.973	15.244.696	0,6%												
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,76%	2,96%	2,20%	2,42%													
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	4,60%	4,54%	4,66%	3,92%													
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	16,73%	16,17%	14,77%	13,89%													

 TÜROFED
Türkiye Otelciler Federasyonu
Turkish Hoteliers Federation

Türkiye